

Hari Potter

UKLETO DETE

... * ...
PRVI I DRUGI DEO
... * ...

ORIGINALNI DRAMSKI TEKST POZORIŠNE POSTAVKE

ZASNOVAN NA ORIGINALNOJ PRIČI

DŽ.K. ROULING

DŽONA TIFANIJA I DŽEKA TORNA

NOVI KOMAD DŽEKA TORNA

PRVOBITNA PRODUKCIJA:
SONIA FRIEDMAN PRODUCTIONS,
COLIN CALLENDER & HARRY POTTER
THEATRICAL PRODUCTIONS

ZVANIČNI TEKST PRODUKCIJE NA VEST ENDU

KONAČNI I ZVANIČNI DRAMSKI TEKST

RAZGOVOR O ČITANJU DRAMSKIH RUKOPISA

IZMEĐU REDITELJA DŽONA TIFANIJA I DRAMSKOG PISCA DŽEKA TORNA

DŽEK:

Prvi dramski komad koji sam ikada pročitao bio je *Josif i njegov neverovatni kaput duginih boja*. Bio sam u osnovnoj školi i izuzetno ushićen. Ne sećam se najjasnije, ali mislim da sam uglavnom preletao kroz njega tragajući za svojim dijalozima. Da, bio sam nesnosno malo derište i, da, igrao sam ulogu Josifa. Sledeći pozorišni komad koji sam pročitao bio je *Srebrni mač*, pozorišna adaptacija klasičnog romana Ijana Seralijeja. Tu već nisam tumačio glavnu ulogu – mislim da sam glumio „trećeg dečaka“, ili tako nekoga. Želeo sam da glumim Edeka Balickog. Sve bih dao da glumim Edeka, ali nažalost, moja glumačka karijera tada je već bila u nepovratnom sunovratu. Imao sam devet godina.

DŽON:

Prvi dramski tekst koji sam ja ikada pročitao bio je *Oliver!* (čak i u tom ranom uzrastu bio sam donekle svestan kako taj usklik znači da je u pitanju mjuzikl – *Oliver Twist...* ali s pesmama!) Dobio sam naslovnu ulogu siročeta u izvođenju Amaterskog operetskog društva iz Hadersfilda 1981. Uopšte se ne sećam da sam pokušavao da promenim naglasak, pa naša postavka mora da je bila neka čudnovata obrada Dikensovog originala, u kojoj se Oliverova majka nekako dovuče do popravnog doma u Zapadnom Jorkširu ne bi li se porodila. I ja sam, baš kao i ti, čitao tekst tražeći svoje dijaloge. Sećam se da sam išao specijalno da kupim fluorescentnožuti marker kako bih mogao da označim Oliverove dijaloge u svom primerku komada,

baš kao što sam video da rade i ostali članovi glumačke postavke. Naravno, mislio sam kako je to pokazatelj da si iskusan izvođač. Tek kasnije mi je Vrdalama Prepredenjaković skrenuo pažnju na to da ne treba samo da podvučem svoje dijaloge već i da ih upamtim. I tako su počele moje lekcije iz čitanja dramskog teksta.

DŽEK:

Voleo bih da sam video tvog Olivera i taj tvoj ispodvlačeni primerak teksta. Oduvek sam se divio tvojim besprekornim smeđim rediteljskim beležnicama. Moji dramski rukopisi su oduvek bili – pa i sada su – prepuni magarećih ušiju, prekriveni nerazaznatljivim beleškama i umrljani bebećom povraćkom (dobro, bebeća povraćka je relativno nova pojava).

I, kako ti misliš da treba čitati dramski tekst? Kako se sve uopšte i može čitati? Kad sam pokušavao da pišem scenska uputstva za objavljivanje – tokom onih poslednjih nekoliko užurbanih nedelja pre premijere – silno sam se brinuo oko svega toga. Sećam se da bismo tokom proba brisali čitave delove dramskog teksta jer su glumci uspevali da s lakoćom nešto prenesu pukim pogledom, pa nam nisu bili potrebni dijalozi koje sam napisao. Ovaj dramski tekst je stvoren za određenu grupu glumaca, ali i drugi će morati naknadno da otelove te uloge. A čitalac mora da vizualizuje same likove, baš kao i reditelj.

Kad prvi put čitaš neki dramski tekst, za čime tragaš?

DŽON:

Kad si reditelj, prvo čitanje nekog dramskog teksta veoma je dragoceno iskustvo. To je nešto najbliže tome da si deo publike koja prvi put gleda izvođenje tog komada. Čitanje gotovog komada trebalo bi da nam dozvoli da pristupimo samoj priči, likovima i temama koje dramski pisac tu istražuje. Dramski komad može da nas zasmeje ili rasplače. Može da nas provede kroz radost same radnje, ali i da nas navede da osetimo silno očajanje usled patnje njegovih likova.

Dramski komad je temelj za potpuno realizovanu postavku i to je iskustvo koje se može podeliti s publikom.

Kao dramski pisac, koliko ti zamišljaš to puno iskustvo kada pišeš sam komad? Da li naglas izgovaraš dijaloge likova dok ih iskucavaš?

DŽEK:

Još gore: čak se i krećem kao oni. A kada radiš u čuvenim lancima kafica i sendvičara, time možeš da privučesh začuđene poglede. Uхватim sebe kako se izvijam tumačeći likove, pa čak i gestikuliram kao oni. Stvarno je blamantno.

Ono što mi je bilo možda i najzanimljivije prilikom procesa pisanja ovog komada jeste to da u životu nisam proveo više vremena s glumcima – ama baš nikada dosad. Tokom višenedeljnih radionica, a zatim i onih silnih nedelja koliko su trajale probe, toliko smo dugo bili u tim prostorijama zajedno, svi skupa, od scenografskog tima, preko tonaca, pa sve do operatera rasvete. Mislim da niko od nas nije dosad iskusio ništa slično – rekao bih da je to sve ukupno trajalo verovatno nekih osam meseci. Šta ti misliš, kakvog je to dejstva imalo na ono što smo stvorili? Siguran sam da ga je znatno poboljšalo, ali prevashodno me zanima da li misliš da je to nekako promenilo ton onoga na čemu smo radili.

DŽON:

Sviđa mi se sama pomisao na tebe kako sediš u kaficima i izvijaš se glumeći likove iz svojih pozorišnih komada! Mislim da i za to postoji neka publika, Džek. Zvuči kao stvarno jedinstven stil izvođenja. Mogli bismo da ti organizujemo turneju. Znam da bismo glumci iz *Ukletog deteta* i ja odmah kupili ulaznice za prve redove. Nećeš? Pa dobro, onda ništa... A svakako mislim da je nemalo vreme koje smo svi skupa proveli na radionicama i probama imalo pozitivno dejstvo na ovo što smo stvorili. Ceo taj proces mi i dalje deluje živopisno, dinamično i jasno u sećanju. Od naših prvobitnih sastanaka sa Džom oko utvrđivanja same radnje početkom 2014, pa sve do publike koja

je prva videla našu postavku leta 2016, ovoj predstavi je doprinelo toliko glumaca, kreativaca, umetnika, producenata i produkcijskih i tehničkih timova. To je glavni razlog zašto sam toliko insistirao na tome da uvrstimo sva njihova imena u objavljenom rukopisu. To je ujedno i razlog zašto objavljeni rukopis može biti isključivo uvod u puno iskustvo gledanja same predstave u pozorištu.

No, kao pisac ovog komada, šta se nadaš da će se odvijati u mašti ljudi koji čitaju ovaj komad a koji, bar zasad, još nisu imali priliku da vide samu postavku?

DŽEK:

Smatram da je teško dati odgovor na to pitanje. Dan pre premijere predstave napisao sam tvit koji glasi: „Voleo bih da ga ljudi vide, bolje ga je videti no čitati – pozorišni komadi su vam kao partitura za pesmu, njihova poenta je da se pevaju & mi imamo glumce & ekipu koji je izvode kao Bijonse.“ Tako da se odgovor možda krije u tome: da zamisle kako su svi u predstavi glumački ekvivalent Bijonse – giganti emocija i empatije – te da svaki dijalog prosto kidaju svojom suptilnošću i gracioznošću (jer to je zaista tako; naša glumačka postavka je izvanredna) – a da su scenografija, koreografija, kostimi, rasveta, video i audio oprema redom prosto vrhunski.

Ili se možda prosto nadam da će biti u stanju da ga čitaju onako kako sam ga ja pisao – dok mi je na jednom ramenu sedela Džo, a na drugom ti, Džone – dajući sve o sebe da u svakom dijalogu izrazim istinitost osećanja i iskrenost kojima su prožete knjige o Hariju Poteru. Naravno, tu je najteže preneti ono između redova dijaloga, način na koji su sami pogledi u stanju da prenesu emocije, kao i nemogućnost da se u dramskom tekstu ikada zaista prenese nečiji unutrašnji monolog. U prozi možete da napišete kako se neko oseća, dok prilikom izvođenja glumci mogu da na svojim licima prikažu interne monologe likova. A povrh toga imamo tonu magičnih trikova koji se izvode na samoj pozorišnoj sceni, a koje ne mogu da objasnim jer bih vam upropastio gledanje pozorišnog komada, a i doveo do

toga da Džejmija Harisona (Iluzionistički i magični efekti) izbace iz Esnafa mađioničara! Možda mogu da odglume sve to u svojim glavama? Možda mogu da budu ćaknuti kao ja, pa da sede u kafiću i sami izvode sve uloge? Kako ti preporučuješ ljudima da ga čitaju?

DŽON:

Baš kao što si rekao, u prozi možeš da iskažeš nečija prava osećanja putem unutrašnjih monologa, kao i da bogatim opisima preneseš vizuelne detalje, dok mi imamo naše glumce i kreativne saradnike koji sarađuju s nama kako bismo oživeli sve te elemente na pozornici. A čak i tada se često oslanjamo na kolektivnu maštu publike kako bismo u potpunosti ovaplotili neki određeni narativni element. Upravo je to jedan od razloga zašto sam toliko strastven pobornik teatra: filmovi imaju kompjuterski generisane slike, ali mi imamo maštu publike. I jedno i drugo ume da bude izuzetno moćno.

Smatram da ima nečeg prosto divnog u samoj zamisli da čitaoci odglume ceo komad u svojim glavama. Ili s drugarima u svojoj sobi. Možda postoji neka veza između toga i mašte naše publike koja uživo gleda predstavu. A mi ćemo se iz petnih žila truditi da svi koji žele da vide našu postavku komada *Hari Poter i ukleto dete* budu u prilici da ga pogledaju, bilo u pozorištu *Palas* u Londonu, bilo u nekoj novoj postavci negde drugde. A u međuvremenu sam istinski ushićen što postoji nebrojeno postavki koje se odigravaju u mašti naših čitalaca dok upijaju tvoj dramski tekst.

PRVI DEO

PRVI ČIN

PRVI ČIN

SCENA PRVA

KINGS KROS

*Prometna i krcata železnička stanica. Prepuna ljudi koji pokušavaju nekud da odu. Usred te gužve i vreve dva velika kaveza zveče povrh para pretovarenih kolica za prenos prtljaga. Guraju ih dva dečaka, **DŽEJMS POTER** i **ALBUS POTER**, a za njima ide i njihova majka, **DŽINI**.
Tridesetsedmogodišnji muškarac, **HARI**, na ramenima nosi svoju ćerku **LILI**.*

ALBUS:

Tata. I dalje mi ono govori.

HARI:

Džejmse, prekini već jednom.

DŽEJMS:

Samo sam mu rekao da bi mogao da bude u Sliterinu. I mogao bi da bude... (*Videvši očev strog pogled.*) Dobro de.

ALBUS (*gledajući naviše u svoju majku*):

Pisaćete mi, zar ne?

DŽINI:

Svakog dana ako želiš.

ALBUS:

Ne. Ne svakog dana. Džejms kaže da većini dece pisma od kuće stižu jednom mesečno. Ne želim da se...

HARI:

Tvom bratu smo prošle godine pisali triput nedeljno.

ALBUS:

Šta? Džejmse!

HARI POTER I UKLETO DETE

ALBUS *prekorno gleda u DŽEJMSA, koji mu se široko osmehne.*

DŽINI:

Da. A i nemoj da veruješ svemu što ti brat bude pričao o Hogvortsu. Tvoj brat voli da se šali.

DŽEJMS *(sa osmehom):*

Možemo li sad da krenemo, moliću?

ALBUS *gleda u tatu, a potom u mamu.*

DŽINI:

Treba samo da prođeš pravo kroza zid između perona devet i deset.

LILI:

Baš sam uzbuđena.

HARI:

Bitno je da ne zastajkuješ i da se ne plašiš da ćeš se zakucati u njega. Najbolje je da to uradiš iz zaleta ako si nervozan.

ALBUS:

Spreman sam.

HARI i **LILI** *polažu ruke na ALBUSOVA kolica – DŽINI se hvata za DŽEJMSOVA kolica – i cela porodica skupa utrčava kroza zid.*

PRVI ČIN

SCENA DRUGA

PERON DEVET I TRI ČETVRTINE

*Potpuno je prekriven gustom belom parom koja kulja iz
HOGVORTS EKSPRESA.*

*Takođe je prometan – ali umesto skockanih ljudi koji idu svojim poslom,
sada su tu čarobnjaci i veštice u odorama, koji uglavnom pokušavaju da
se nekako oproste od svojih voljenih potomaka.*

ALBUS:

Evo nas.

LILI:

Oho!

ALBUS:

Peron devet i tri četvrtine.

LILI:

Gde su? Jesu li tu? Možda nisu došli?

HARI upire prstom ka **RONU**, **HERMIONI** i njihovoj ćerki **ROUZ**.

LILI im brže-bolje pritrčava.

Ujka Rone! Ujka Rone!!!

RON se okreće ka njima dok mu **LILI** trči u susret.

Uzima je u naručje.

RON:

Pa to je moja miljenica iz porodice Potter.

HARI POTER I UKLETO DETE

LILI:

Imaš li trik za mene?

RON:

Jesi li čula za kradonosni dah s pečatom odobrenja *Vizlijevskih čarobnjačkih ludorija?*

ROUZ:

Mama! Tata opet izvodi onu bezvezariju.

HERMIONA:

Ti kažeš da je bezvezarija, on kaže da je to vrhunsko dostignuće, a ja kažem – nešto između.

RON:

Stani malo. Čekaj da sažvaćem ovaj... vazduh. I sad je sve prosto pitanje... Izvini ako malo zaudaram na beli luk...

On joj duva u lice. LILI se kikoće.

LILI:

Mirišeš na ovsenu kašu.

RON:

Bing-beng-boing. Mlada damo, oprosti se od svog čula mirisa...

On joj skida nos s lica.

LILI:

Gde mi je nos?

RON:

Ta-daaa!

*Šaka mu je prazna. U pitanju je bezvezan trik.
Svi uživaju u njegovoj bezveznosti.*

LILI:

Baš si blesav.

ALBUS:

Opet svi zure u nas.

RON:

To je zbog mene! Ja sam nadaleko čuven. Moji eksperimenti s nosevima su legendarni!

HERMIONA:

Možda bi bolje bilo da ih pustiš da odu u legendu.

HARI:

Jesi li se dobro parkirao?

RON:

Jesam. Hermiona nije verovala da ću moći da položim normalni vozački ispit, zar ne? Mislila je da ću morati da Zbunim ispitivača.

HERMIONA:

Ništa slično nisam pomislila. Imala sam puno poverenje u tebe.

ROUZ:

A ja u potpunosti verujem da je i te kako bacio Zbunjujuće čini na instruktora.

RON:

Ej!

ALBUS:

Tata...

ALBUS vuče HARIJA za skut odore. HARI spušta pogled.

Misliš da će... a šta ako... a šta ako me stave u Sliterin?

HARI:

A zašto bi to bilo loše?

ALBUS:

Sliterin je kuća zmije, kuća mračne magije... to nije kuća hrabrih čarobnjaka.

HARI:

Albuse Severuse, dobio si ime po dvojici direktora Hogvortsu. Jedan od njih bio je sliterinac i verovatno najhrabriji čovek kog sam ikad upoznao.

ALBUS:

Ali *recimo* da bude...

HARI POTER I UKLETO DETE

HARI:

Ako je tebi, *tebi lično*, to važno, Šešir za razvrstavanje uzima i tvoj izbor u obzir.

ALBUS:

Stvarno?

HARI:

Meni jeste.

*To je nešto što nikad ranije nije priznao –
i na trenutak mu ta pomisao odjekuje u glavi.*

Hogwarts će od tebe napraviti čoveka, Albuse. Obećavam ti da tamo nemaš čega da se bojiš.

DŽEJMS (žustro):

Izuzev testrala. Drži testrale na oku.

ALBUS:

Pa zar oni nisu nevidljivi?!

HARI:

Slušaj svoje profesore, *ne slušaj* Džejmsa i ne zaboravi da uživaš. A sad, ako ne želite da ovaj voz pođe bez vas, bolje bi bilo da uskočite...

LILI:

Ja ću trčati za vozom!

DŽINI:

Lili, odmah da si se vratila.

HERMIONA:

Rouz, upamti da preneseš naše poljupce Nevilu.

ROUZ:

Mama! Ne mogu profesoru da prenosim *poljupce!*

ROUZ *izlazi sa scene da bi se ukrcala u voz.*
A zatim se **ALBUS** *okreće i poslednji put grli*
DŽINI *i* **HARIJA** *pre nego što će i on poći za njom.*

PRVI ČIN

ALBUS:

Dobro onda. Čao.

On se ukrcava u voz. HERMIONA, DŽINI, RON i HARI stoje i posmatraju voz – dok se peronom razležu zvižduci pištaljke.

DŽINI:

Biće im dobro tamo, zar ne?

HERMIONA:

Veliki je Hogvorts.

RON:

Veliki. Čudesan. Ima hrane u izobilju. Sve bih dao da mogu tamo da se vratim.

HARI:

Baš čudno što se Al brine da će ga Razvrstati u Sliterin.

HERMIONA:

Nije to ništa, Rouz se brine hoće li uspeti da obori kvidički rekord u broju pogodaka u prvom ili drugom razredu. Ili kada najranije može da polaže ispit za OČN.

RON:

Pojma nemam na koga je toliko ambiciozna.

DŽINI:

A kako bi se ti osećao, Hari, ako Ala... ako ga razvrstaju tamo?

RON:

Znaš, Džin, mi smo oduvek mislili da postoji šansa da tebe razvrstaju u Sliterin.

DŽINI:

Molim?!

RON:

Časna reč, Fred i Džordž su primali opklade.

HERMIONA:

Možemo li da krenemo? Ljudi zure u nas, znate.

HARI POTER I UKLETO DETE

DŽINI:

Ljudi uvek zure kad ste vas troje na okupu. A i pojedinačno.
U vas ljudi uvek zure.

Njih četvoro izlaze sa scene. DŽINI zaustavlja HARIJA.

Hari... Biće mu dobro, zar ne?

HARI:

Naravno da hoće.